

Latvijas Republikas 9.Saeimas

pavasara sesijas astotā sēde

2007.gada 31.maijā

Sēdi vada Latvijas Republikas 9.Saeimas priekšsēdētājs

Indulis Emsis.

<http://www.saeima.lv/steno/Saeima9/070531/st070531.htm>

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi! Lūdzu, ieņemiet vietas Sēžu zālē!

Godātie kolēģi! Sākam Saeimas 31.maija sēdi. Izskatīsim darba kārtību.

Pirmais jautājums – **Valsts prezidenta vēlēšanas.**

Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas vārdā ziņos deputāts Sergejs Dolgopolovs.

S.Dolgopolovs (frakcija „Saskaņas Centrs”).

Augstā Saeima! Cienījamie Ministru kabineta locekļi! Viesi! Radio un televīzijas klausītāji un skatītāji!

Šodien tiešām ir vēsturiska diena, jo mēs sākam Valsts prezidenta ievēlēšanas procedūru, kuru regulē jaunais likums. Jaunais likums dod iespēju sabiedrībai – tautai, katram cilvēkam – vērot šo procesu, un šis process ir jūsu acu priekšā.

Saskaņā ar Valsts prezidenta ievēlēšanas likuma prasībām Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija likumā noteiktajos termiņos saņēma deputātu iesniegumus par trīs Valsts prezidenta amata kandidātiem – par Sandras Kalnietes, Valda Zatlera un Aivara Endziņa izvirzīšanu Valsts prezidenta amatam, kā arī minēto kandidātu dokumentus, kurus paredzēts iesniegt atbilstoši minētā likuma 5.pantam.

Izskatot iesniegtos Valsts prezidenta amata kandidātu dokumentus, Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija šā gada 24.maija sēdē nolēma pieprasīt no Satversmes aizsardzības biroja, Valsts ieņēmumu dienesta, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras ziņas par šo kandidātu atbilstību Valsts prezidenta ievēlēšanas likuma noteikumiem.

Šā gada 25.maijā komisija saņēma Sandras Kalnietes iesniegumu, kurā viņa atsauca savu kandidatūru Valsts prezidenta amatam. Līdz ar to uz Valsts prezidenta amatu pretendē divi kandidāti.

Attiecībā uz šiem diviem kandidātiem šā gada 25.maijā komisija pieprasīja minētajām institūcijām informāciju par Valsts prezidenta amata kandidātiem ar lūgumu sniegt atbildes līdz šā gada 29.maija pulksten 17.00.

Komisija ir saņēmusi atbildes uz visām nosūtītajām vēstulēm, un šo institūciju atbildēs tika konstatēts sekojošais.

Satversmes aizsardzības birojs savas kompetences ietvaros ir veicis pārbaudi un informē, ka netika konstatēti Valsts prezidenta ievēlēšanas likuma 3.pantā noteiktie ierobežojumi attiecībā uz Valsts prezidenta amata kandidātiem Valdi Zatleru un Aivaru Endziņu. Papildus tam Satversmes aizsardzības birojs ir konstatējis, ka nav likumā noteikto šķēršļu, lai Valdis Zatlers un Aivars Endziņš saņemtu pieeju valsts noslēpumam, NATO un Eiropas Savienības klasificētajai informācijai.

Valsts ieņēmumu dienests informē, ka tā rīcībā nav negatīva rakstura informācijas par Valsts prezidenta amata kandidātiem Valdi Zatleru un Aivaru Endziņu.

Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra nav konstatējusi Valsts prezidenta amata kandidātu Valda Zatlera un Aivara Endziņa neatbilstību Valsts prezidenta ievēlēšanas likuma noteikumiem.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs savā atbildes vēstulē ir norādījis, ka attiecībā uz Valsts prezidenta amata kandidātu Valdi Zatleru šā gada 25.maijā tika uzsākta pārbaude par papildus saņemtās samaksas par savu darbu atbilstību likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normām. Vienlaikus Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs informē, ka šā gada 29.maijā ir uzsākta informācijas izvērtēšana par Valsts prezidenta amata kandidāta Aivara Endziņa piemaksu piešķiršanas atbilstību likumam „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”. Dati par abiem Valsts prezidenta amata kandidātiem un visu minēto institūciju atbildes ir izdalītas deputātiem.

Šā gada 30.maijā uz Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas sēdi tika uzaicināti abi Valsts prezidenta amata kandidāti. Komisijas sēdē Valsts prezidenta amata kandidāti tika iepazīstināti ar minēto institūciju sniegtajiem atzinumiem un atbildēja uz komisijas deputātu uzdotajiem jautājumiem. Saskaņā ar Valsts prezidenta ievēlēšanas likuma 7.panta prasībām Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija pārbaudīja visus saņemtos materiālus un atzina: šajā konkrētajā brīdī Valsts prezidenta amata kandidāti Valdis Zatlers un Aivars Endziņš atbilst Valsts prezidenta ievēlēšanas likuma noteikumiem.

Paldies par uzmanību. *(No zāles dep. J.Urbanovičs: „Pasaki, par ko balsot!”)*

Sēdes vadītājs. Paldies.

Atklājam debates. Atgādinu, ka debatēs katrs runās piecas minūtes. Pirmais debatēs pieteicies deputāts Krišjānis Kariņš.

A.K.Kariņš (frakcija „Jaunais laiks”).

Godājamais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Ministru prezidenta kungs! Kolēģi! Ministri! Mūsu valstī aizvien biežāk izskan vajadzība mazināt plaisu, kas ir izveidojusies starp varu un tautu. Šorīt ārā uz ielas, šeit pie Saeimas durvīm, mēs jūtam, ka sabiedrība šajā jautājumā tiek polarizēta, pretnostatīts cilvēks pret cilvēku. Jautājums ir tāds: kāpēc tas tā ir, un ko mēs varam darīt arī tieši šodien, lai mazinātu šo samilzušo plaisu starp varu un tautu?

Mūsu atjaunotā demokrātija tagad ir savā 17.gadā. No vienas puses, šajos gados mēs esam apbrīnojami attīstījušies. No malas raugoties, jebkuram ārzemniekam, kas iebrauc, ir ko brīnīties, jebkuram Latvijas iedzīvotājam ir ar ko lepoties. Tik tiešām tā attīstība ir neticama!

Tāpat mūsu demokrātiskās iestādes ir atjaunotas – mums ir Saeima, tautas ievēlēta Saeima, un Saeima ir diezgan bieži ievēlējusi... apstiprinājusi dažādas valdības. Tagad pēc kārtas kopš mūsu neatkarības atjaunošanas mēs šodien jau piekto reizi ievēlēsim prezidentu, bet valstī kopumā – septīto prezidentu. Taču līdzīgi tam kā mūsu labklājības attīstība lielā mērā diemžēl ir tikai virspusēja, jo labklājība nerasniedz vismaz piekto daļu mūsu valsts iedzīvotāju, kuri ar katru gadu kļūst salīdzinoši trūcīgāki un trūcīgāki, arī mūsu demokrātiskās iestādes diemžēl ir tikai tādā fasādes remonta stadijā, kad mums procedūras ir demokrātiskas, bet tā būtība pilnīgi nav tāda.

Kolēģi, demokrātija ir ne tikai lēmumu pieņemšanas mehānisms, bet ir vesels ētikas un morāles kopums. Demokrātija nenozīmē to, ka tie, kuri ir saņēmuši vairāk par 50 procentiem balsu, diktē savus noteikumus pārējiem, nerēķinoties ne ar opozīcijas, pat ne ar sabiedrības viedokli. Protams, saskaņā ar likumu vairākums var panākt praktiski visu to, ko tas vēlas, taču nerēķināšanās ar sabiedrības viedokli noved pie ļoti negatīvas attieksmes sabiedrībā, un tā ir tiešs cēlonis šai plaīnai starp varu un tautu.

Daudzi no jūsu kolēģiem, it īpaši no koalīcijas deputātiem, varētu domāt: „Kāpēc gan ieklausīties sabiedrības viedoklī?” Jums balsu ir pietiekami, jūs varat pieņemt tādus likumus, kādus vien jūs vēlaties, un ielikt jebkuru cilvēku par prezidentu, kā jūs vēlaties. Jums, raugoties pēc mūsu Satversmes, tāda vara ir, bet šī vara nāk kopā ar cenu – un tā cena ir augošais nihilisms, kas ir mūsu valstī. Tā cena ir emigrācija – tātad migrācija prom no Latvijas. Vairāk nekā 70 000 darbspējīgu cilvēku ir devušies prom, un aptaujas liecina, ka tas ir noticis ne tikai algas dēļ, bet gan dēļ tā, ka viņi vairs netic mūsu, Latvijas, valstij. Viņi netic ievēlētajiem politiķiem – tam, ka pēc Saeimas vēlēšanām viņi vēl ieklausīsies sabiedrības viedoklī, bet uzskata, ka viņi balstīsies tikai uz savu balsošanas mehānismu: „Kā priekšniecība teiks – tā arī būs!”

Cienījamie kolēģi! Mums šodien ir dota izvēle balsot par diviem Valsts prezidenta amata kandidātiem – par Zatlera kungu un par Endziņa kungu. Mums katram ir droši izveidojies viedoklis par labu vienam vai par labu otram. Debates pēdējās dienās ir bijušas dažādas, un katrai mūsu partijai, kuru mēs pārstāvam, arī ir savs viedoklis, bet tagad es aicinātu jūs izaugt un ļaut pierādīt sabiedrībai, ka ne tikai Koalīcijas padomes diktāts ir tas, kas visu nosaka. Ieklausieties sabiedrības viedoklī! Viennozīmīgi sabiedrības vairākums no visu partiju atbalstītājiem atbalsta Endziņa kungu.

Es aicinu jūs ieklausīties sabiedrības viedoklī, ne tikai savu partiju „bosu” viedokļos un Koalīcijas padomes viedoklī, un balsot par Aivaru Endziņu.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates turpinās deputāte Ilma Čepāne.

I.Čepāne (frakcija „Jaunais laiks”).

Godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Godātais Ministru prezidenta kungs! Kolēģi! Dāmas un kungi!

Šodien es gribētu runāt par to, kāpēc „Jaunais laiks” atbalsta Aivara Endziņa kandidatūru. Es Aivaru Endziņu pazīstu aptuveni 35 gadus – visupirms kā savu pasniedzēju, pēc tam kā kolēģi Juridiskajā fakultātē un Tautas frontē, bet vēlāk kā Augstākās padomes Juridiskās komisijas priekšsēdētāju. Savukārt pēdējos desmit gadus esmu strādājusi ar viņu kopā Satversmes tiesā, kur viņš, būdams tās priekšsēdētājs, ir iemantojis ievērojamas sabiedrības daļas uzticību. Arī tad, kad viņš strādāja augstskolā, viņš bija studentu un kolēģu cienīts.

Pati nebūdama Komunistiskajā partijā, es varu apliecināt, ka pirms 18 gadiem Endziņu uzņēmties Latvijas Universitātes partijas sekretāra amatu lūdza gan tā saucamie „gaišie” komunisti, gan arī bezpartijiskie fakultātes kolēģi, tostarp arī es. Tolaik pret totalitāro padomju režīmu un par Latvijas neatkarības atjaunošanu plecu pie pleca cīnījās gan mani kolēģi – Augstākās padomes Tautas frontes frakcijas deputāti, bijušie kompartijas biedri Aivars Endziņš un Romāns Apsītis, no vienas puses, gan arī bijušie politieslodzītie Ints Cālītis un Oļegs Batarevskis, no otras puses. Ints Cālītis, kurš 17,5 gadus ir pavadījis Kolimā, Urālos un citās Gulaga nometnēs, vakar parakstīja Tautas frontes kluba valdes paziņojumu, kuru jūs, godātie deputāti, cerams, esat visi izlasījuši. Tajā ir uzsvērts, cik nepieņemama ir pret Aivaru Endziņu uzsāktā nomelnošanas kampaņa, jo viņš tāpat kā pārējie 132 Augstākās padomes deputāti 1990.gada 4.maijā balsoja „par” Neatkarības deklarāciju. Ar šo balsojumu arī Endziņš izdarīja izvēli par labu neatkarīgai un demokrātiskai Latvijai. 1991.gada 21.augustā savu uzticību Latvijas valstij un tautai Aivars Endziņš apliecināja, zem padomju tanku stobriem balsojot par konstitucionālo likumu „Par Latvijas Republikas valstisko statusu”, ar kuru pilnībā tika atjaunota Latvijas valstiskā neatkarība *de facto*. Bez tam viņš bija arī viens no Neatkarības deklarācijas autoriem.

Mēs visi, godātie kolēģi, kādreiz esam kļūdījušies – cits vairāk, cits mazāk. Tikai tas, kurš neko nedara, tas nekļūdās. Aivars Endziņš ir publiski atzinis, ka pirms daudziem gadiem ir pieļāvis kļūdu. Neskatoties uz Endziņa darbību Latvijas labā, par ko viņš no Valsts prezidentes rokām ir saņēmis Triju Zvaigžņu ordeni, šī pirms 25 gadiem izdarītā kļūda ar prieku tika izvilkta gaismā un pasludināta par katastrofu.

Jā, Valsts prezidenta nevainojamās reputācijas latīņa ir ļoti augsta, taču es jums gribētu jautāt: cik ilgi cilvēkam ir jāatbild par saviem maldiem, ko viņš ir izdarījis totalitārajā iekārtā? Iekārtā, kur cilvēki atsevišķās profesijās varēja strādāt, tikai būdami Komunistiskās partijas biedri. Vai katastrofu un draudus demokrātijai drīzāk nerada tas, ka atsevišķas amatpersonas un citas ietekmīgas personas nevar samierināties ar bijušā Satversmes tiesas priekšsēdētāja nostāju un atsevišķiem Satversmes tiesas spriedumiem – ar spriedumiem, kuri nepieļāva vairs turpmāk aplaupīt strādājošos pensionārus, ar spriedumiem, kuri nepieļāva simtiem tūkstošu latu vērtus valstij piederošus dzīvokļus sadalīt bez likumā noteiktās kārtības? Un beidzot ar spriedumiem, kuri savulaik nepieļāva no pašreiz cietumā sēdošā, bet kādreizējā Jūrmalas pašvaldības vadītāja pretlikumīgi saņemt vērtīgus zemes gabalus „pa sētas durvīm” pretēji likumā noteiktajai kārtībai.

Koalīcijai Endziņa kungs ir ļoti „neērta” persona, un tāpēc viņa vadītā Satversmes tiesa ir tikusi saukta gan par slidenu tiesu, gan arī ir bijis pat mēģinājums to likvidēt.

Es nerunāšu sīkāk par Endziņa kunga autoritāti starptautisko konstitucionālo tiesību zinātnieku un konstitucionālo tiesnešu vidū.

Godātie kolēģi! Ar savu dzīvi un darbu Endziņš ir pierādījis, ka godam ir pelnījis tautas uzticību kļūt par Valsts prezidentu, kuru tauta cienītu un mīlētu un kuram tauta uzticētos.

Nemot vērā sabiedrības lielākās daļas viedokli, es aicinu jūs balsot „par” viņa kandidatūru.

Paldies jums par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Debatēs runās deputāts Jānis Strazdiņš.

J.Strazdiņš (ZZS frakcija).

Godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Ministru prezidenta kungs! Ministri! Kolēģi! Dāmas un kungi! Man ir tas gods kā ārstam teikt šodien šajā ļoti izšķirīgajā brīdī runu mūsu Saeimas zālē, lai mēs vieglāk izšķirtos, ko ievēlēt par Valsts prezidentu. Latvija tiešām pašreiz atrodas ļoti grūtā situācijā. Ir šī sašķeltā sabiedrība, ir šis milzīgais nihilisms, ir šī milzīgā patvaļa dažādu uzskatu paušanā, kas bieži vien ir nevalstiski, bieži vien pat pretvalstiski. Daudzi cilvēki ir apmulsuši – pat nesaprot, ka ar viņiem manipulē; kas notiek mūsu tautā un kas mums patiešām ir vajadzīgs.

Mums sākas septiņi ārkārtīgi svarīgi gadi, kad nāk šis Eiropas Savienības finansējums un kad mēs strādājam pie Nacionālā attīstības plāna realizācijas. Pie izglītības kvalitātes uzlabošanas, pie zinātnes nostiprināšanas, pie labklājības celšanas. Mums nav vajadzīgi pašreiz šie nemieri sabiedrībā, mums ir vajadzīga stabilitāte. Un mums ir vajadzīga mūsu valstī ļoti gudra vadība. Mums vienreiz palaimējās, ka mēs par Valsts prezidenti ievēlējām Vairu Vīķi-Freibergu – augstas raudzes inteliģenti, kurai arī nebija pietiekamas iepriekšējās politiskās pieredzes un kura arī ne tik labi pazina Latviju. Bet viņa nāca no malas. Zaļo un zemnieku savienība, strādājot koalīcijā, visu laiku teica, ka mums ir vajadzīgs Valsts prezidenta amata kandidāts, kas nāk no malas, lai viņš nebūtu iejaukts dažādās politisko spēku aktivitātēs, bet lai viņš nāktu ar jaunu redzējumu; lai tas būtu inteliģents, stiprs cilvēks, drosmīgs cilvēks, izturīgs cilvēks, cilvēks, kas nāk šoreiz no Latvijas, lai viņam nebūtu jāpārdzīvo tādas grūtības, kādas bija jāpārdzīvo Vairai Vīķei-Freibergai. Viņš ir mediķis. Šajos grūtajos pārejas laikos, kad daudzas medicīnas iestādes neizturēja un daudzi mediķi neizturēja, daudzi emigrēja, viņš noturēja savu slimnīcu augstā līmenī, saņemot starptautiskos sertifikātus. Tur ar ļoti labiem rezultātiem tiek veiktas pašas sarežģītākās operācijas. Viņš palīdzēja izdzīvot savai iestādei, un viņš palīdzēs izdzīvot arī Latvijai, veiksmīgi tai attīstīties.

Mums ir pārbaudīts cilvēks, un es domāju, ka vislielāko pārbaudījumu viņš pārcieta šajās pēdējās nedēļās.

Mēs, Saeimas deputāti, ārsti, bijām uzlūgti uz Ārstu biedrību personīgi tikties ar Valdi Zatlēru. Viņš bija izmociņš tajā dienā, daudz kur bijis, daudz kur intervēts, daudz kur bija mēģināts kaut ko noskaidrot par viņu. Viņš, dabīgi, jau dabūja lasīt presē visu, kas gāzās pār viņa galvu. Ne velti parādījās šis Ārstu biedrības aicinājums ar šo briesmīgo portretu. Nu tādu viņš saņēma uzbrukumu! Bet viņš izturēja.

Viņš šodien ir dzīvespriecīgs, viņš šodien ir spēku izstarojošs, uzticību izraisošs. Tā ir personība, tas ir tiešām valstsvīrs! Ja viņš kaut ko tādu ir varējis izturēt, tad viņš izturēs arī tālākos pārbaudījumus. Un mums nav jābaidās no starptautiskajiem uzskatiem par atsevišķām lietām, par nelaimīgajām tā saucamajām pateicībām, jo mēs esam nākuši no citas pasaules, no situācijas, kur mediķi nekad nav bijuši kārtīgi atalgoti, kur pastāvējusi pat ideja, ka slimnieki paši viņus pabaros, mums naudivas priekš viņiem nepietiek. Un tas jau arī pēdējos gados bija jūtams... Zinām, kādas bija algas mūsu mediķiem.

Tā ka dzīve ir dzīve. Bet, ja viņš ir saglabājis savu godīgumu un ja viņš ir saglabājis savu iestādi, viņš saglabās arī Latvijas valsti. Tieši tāds prezidents Latvijai ir vajadzīgs, un es aicinu visus balsot par Valdi Zatleru.

Sēdes vadītājs. Debatēs runās deputāts Juris Dobelis.

J.Dobelis (TB/LNNK frakcija).

Augsti godātais premjera kungs un augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs!
Kolēģi! Ministri! Klātesošie!

Protams, varētu būt tāds patīkams izņēmums šodien šeit, Saeimā, – vienreiz nomierināties, netracināt sabiedrību, nepļāpāt par visādām plaisām un neuztraukties.

Vieniem ir veicies pēc vēlēšanām vairāk, otriem – mazāk. Taču tas nenozīmē, ka tie, kam veicies mazāk, ir tiesīgi tracināt sabiedrību, izmantojot saziņas līdzekļus, cik nu vien ir iespējams. Vai vēl nav apnicis nepārtraukti izplatīt visu to?!... Es nezinu, ko vēl tas cilvēka prātiņš var sacerēt... Būtu ļoti vērts palasīt vienus un tos pašus laikrakstus, paskatīties vienus un tos pašus televīzijas ierakstus, kādi ir bijuši dažādos gados, un tad varētu redzēt, ka tas šodien nīstais cilvēks savulaik ir ārkārtīgi mīlēts un pielūgts no to pašu cilvēku mutēm.

Tā ka tas aicinājums izaugt ir varbūt vajadzīgs un tajā ir jāieklausās, bet, piedošanu, lūdzu, aicinājums izaugt nenozīmē, ka man ir jāpakļaujas tā cilvēka uzrunai, kurš mani aicina.

Varbūt tomēr samierināsimies ar to, ka mēs katrs domājam tā, kā atrodam par vajadzīgu!

Protams, katrs te varēs nākt un slavēt savus slavējamus, tās ir mūsu tiesības. Bet ja nāk šeit runāt par to, ka nezina kas briesmīgs ir valstī noticis un ka nu tāpēc to un to vajag... nu, šiem runātājiem vajadzētu atcerēties, ko viņi paši ir sastrādājuši.

Un man par to aicinājumu izaugt būtu tāds jautājums bijušajiem PBLA augsta līmeņa darbiniekiem: vai jūs arī esat izauguši un spējīgi aizmirst tos cilvēkus, kas jūs zākāja par jūsu aktīvo darbību Latvijas neatkarības atgūšanā? Tāds jautājums man būtu gan. Pēc tam runāsim šeit patriotiskas runas, bet balsosim tā, kā attiecīgā frakcija būs nolēmusi. Un tad runāsim par frakcijas disciplīnu.

Tagad daži vārdi par mūsu atbalstāmo kandidātu. Es, protams, par viņu daudz „jauna” (pēdiņās) uzzināju, lasot attiecīgos laikrakstus un skatoties un klausoties attiecīgos raidījumus – gan radio klausoties, gan televīziju skatoties. Redziet, man patīk šitā gaudošana, kas šeit šad un tad ir: „Vajadzēja iestāties Komunistiskajā partijā, lai kaut

ko sasniegtu.” Vai tā nav glēva gaudošana? Kāpēc tad bija cilvēki, kas neiestājās Komunistiskajā partijā un tomēr sasniedza? Kāpēc tādi bija? Tātad tie ir tie sliktākie. Tie labākie ir tie, kas caur Komunistisko partiju kaut ko sasniedza. Tie ir malači – tie, kas studēja Maskavā, kas klanījās pa labi un pa kreisi un kam asaras tecēja, ieraugot sirpi un āmuru. Lūk, tā!

Valdis Zatlers nav nekad bijis Komunistiskajā partijā, viņam nav bijusi vajadzīga šī partija, lai kaut ko sasniegtu. Viņš ir lielisks, praktizējošs ārsts, un tajā pašā laikā viņš ir pierādījis, ka var arī kā organizators un administrators sasniegt paša vadītajā iestādē tādu līmeni, ka tā ir Baltijas valstīs vienīgā, kurai ir Eiropas līmeņa sertifikāts. To tā kā nevajadzētu aizmirst! Tagad te ir tā runāšana: „Ārstu nevajag, to nevajag...” Celieties kājās jūs, visi dakteri, kas esat te, Saeimā, lai var redzēt, cik jūsu te ir! Tie varēja kandidēt uz Saeimu, jā. Bet par Valsts prezidentu nedrīkstot būt dakteris. Tas nu ir vienkārši smieklīgi!

Līdz ar to es uzskatu, ka mana pārlicība ir skaidri iezīmēta. Smieklīgi ir klausīties, ka mēs te klausām kaut kādam diktātam. Mums pietiekami ilgs laiks bija vajadzīgs, lai vienotos par vienu kandidātu, un mēs to esam izdarījuši. Un tāpēc es domāju un ļoti ceru, ka šodien pirmajā kārtā šī balsošana sāksies un arī beigsies un mēs varēsim turpināt sakārtot sabiedrību. Un tiešām – saliedētības labad Valdim Zatleram, iespējams, būs daudz jāstrādā.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Debatēs runās deputāts Nils Ušakovs.

N.Ušakovs (frakcija „Saskaņas Centrs”).

Kolēģi! Es negribētu aģitēt par Endziņa kungu vai aģitēt pret Zatlera kungu. Mēs visi šeit, zālē, ļoti labi zinām, kurš kandidāts ir stiprāks un kuru kandidātu tauta grib redzēt par Valsts prezidentu. Es vienīgi gribētu vērsties pie valdošās koalīcijas deputātiem ar lūgumu – balsojiet pēc sirdsapziņas. Tas dažreiz palīdz.

Paldies jums!

Sēdes vadītājs. Debates turpinās deputāts Māris Kučinskis.

M.Kučinskis (Tautas partijas frakcija).

Godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Ministru prezidenta kungs! Kolēģi! Ministri! Dāmas un kungi! Šodien mēs esam iegājuši Valsts prezidenta vēlēšanu distances pēdējā taisnē. Šie ir pēdējie metri pirms finiša, pēdējie metri pirms atjaunotās Latvijas Republikas trešā prezidenta ievēlēšanas. Un šajā distancē ir bijis viss – gan ideālā kandidāta portreta apspriešana, gan potenciālo kandidātu meklēšana, gan visdažādākās sarunas par labākajiem un reālākajiem kandidātiem šai sacensībai. Šajā distancē pirmo reizi ir bijusi aktīva sabiedrības iesaistīšanās. Diemžēl šajā distancē bija vēl arī nepieredzēta nomelnošanas kampaņa ar pilnīgi atklātiem mēģinājumiem sabiedrību šķelt labajos un sliktajos, melnajos un kristālbaltajos. Un tomēr mēs esam finiša taisnē, un tikai no mums atkarīga ir šodienas izvēle.

Tautas partijas frakcija šodien aicina būt atbildīgiem. Būt atbildīgiem – tas šodien nozīmē nebaidīties un nelocīties. Nelocīties savos uzskatos, nelocīties atbilstoši vēja plūsmai vai vadošiem rakstiem vadošos laikrakstos.

Esmu pārliecināts: mēs, tāpat kā lielākā daļa klātesošo, šodien esam atbildīgi. Un tieši tāpēc mēs balsosim par Valdi Zatleru, jo viņš ir cilvēks, kurš arī ir atbildīgs – atbildīgs par saviem vārdiem un par saviem darbiem; cilvēks, kurš nebaidās atzīt savas kļūdas; cilvēks, kurš nelokās un nedomā dalīt sabiedrību baltajos un melnajos. Latvijai būs vajadzīga viņa enerģija un lielās darbaspējas, drosmē pieņemt lēmumus un atbildēt par rezultātiem. Latvijai ir vajadzīgs prezidents – savas valsts patriots.

Cienījamās dāmas un godātie kungi! Latvijas nākotni noteiks stipri cilvēki ar tieši šādām īpašībām. Stipri cilvēki un visu mūsu kopējais darbs Latvijas labā.

Lai mums visiem šodien veicas kopējā darbā!

Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates turpinās deputāts Ingmārs Līdaka.

I.Līdaka (ZZS frakcija).

Cienījamā Saeima! Cienījamie klātesošie! Klausītāji! Skatītāji!

Šodien nav parasta diena. Bet man vismaz tā ir diezgan viegla, jo šoreiz es nešaubos. Es šodien esmu gatavs balsot „par”. Esmu gatavs balsot „par”, nevis „pret”. Un šajā ziņā balsošanas biļetens ir ļoti nežēlīgs, jo par abiem kandidātiem ir jābūt kādai atzīmei, neskatoties uz to, ka neviens no tiem nav pelnījis to atzīmēt sadaļā „pret”.

Balsojot par to, kuram tad šodien kļūt par Latvijas Valsts prezidentu, es tomēr aicinu domāt ne tikai par to, kurš no kandidātiem ir cienīgāks ieņemt šo amatu šodien, bet arī par to, kurš no viņiem sekmīgāk spēs attaisnot uz Valsts prezidentu liktās cerības. Ir jau ļoti labi, ka mūsu Valsts prezidenta amata kandidāti ir no mūsu vidus – normāli, dzīvi cilvēki, jo tikai jau par nelaiķiem stāstot tikai labu vai neko. Bet par Zatleru un Endziņu nu ir sastāstīts un sarakstīts tik daudz sliktā, ka tik sliktu cilvēku jau vienkārši nevar būt. Paldies viņiem par uzdrīkstēšanos pateikt: „Es esmu gatavs kalpot Latvijai!” Patiess paldies! Jo katru, kurš paceļ galvu, sit un sitīs. Tas ir jāapzinās!

Aivaru Endziņu es miglaini atceros no tiem studiju gadiem 80.gadu beigās, kad es atgriezos no armijas ar PSKP biedra kandidāta karti kabatā (uz īsu brīdi). Vēl atceros Endziņa kunga aktivitāti izteikumos Satversmes tiesneša amata pilnvaru termiņa beigu periodā, un tad es nodomāju: „Nu, nevar būt Latvijai labāka tiesībsarga, ombuda!”

Savukārt Valdi Zatleru es pazīstu tikai no dažiem kopīgiem, kopīgi pārciestiem televīzijas raidījumiem, un tad es tiešām apbrīnoju to gaišo prātu un asprātību. Un bija vēl arī tikšanās Saeimā, frakcijā, un es biju ļoti pārsteigts, cik ātri cilvēks spēj iedzīvoties iepriekšējai dzīvei pilnīgi neraksturīgu jautājumu krustugunīs un cik labi par viņu atsaucas cilvēki, kurus es cieniu.

Ar visu cieniu pret juristiem man tomēr bail, ka Valsts prezidenta amata kandidāts Endziņš uz procesiem var raudzīties tikai caur stingri kalibrētu likuma pantu lēcu.

Man bail, ka jurists vispirms grib redzēt rāmi un tikai pēc tam piemeklēt gleznu. Bet, manā izpratnē, Valsts prezidentam ir jābūt māksliniekam, kuram svarīgāks ir saturs. Jo to ietvaru veidotāju – to jau ir gana, ieskaitot arī mūs, deputātus. Vismaz es no Valsts prezidenta gribu sagaidīt iedvesmu, vīziju un lepnumu par savu tautu, viedokli par nākotni, nevis cīņu pret kaut ko tagadnē vai pagātnē. It kā jau tas ir viens un tas pats – cīnīties par taisnību vai cīnīties pret netaisnību –, bet mani baida šis negatīvais nosacījums.

Un vēl. Ja vajag izvēlēties mašīnu, tad no divām vienlīdz komfortablām, ātrām un tādām, kas ir par vienādu cenu, es noteikti izvēlēšos jaunāko, jo tā ilgāk kalpos un katrs ieguldījums tās remontā būs tā vērts. Jo cilvēks jaunāks, jo tam vieglāk sākt dzīvi no jauna. (*Aplausi.*) Jā, jo Valsts prezidentam jau jāsāk būs dzīve no jauna: jāmaina būs dzīves ritms, ieradumi, un arī būs jāmācās.

Un, ja tā labi padomā, tad redzam, ka prezidents taču dzīvo sliktāk par pašu Lembergu – vienmēr ir apsardzes ielenkts, un katrs viņa publiski teiktais vārds nereti tiek izmantots, lai vērstos pret viņu. Visu cieņu Valsts prezidenta amata kandidātiem!

Es nebūšu arī bezcerīgi skumīgs vai vīlies, lai arī kāds būtu vēlēšanu rezultāts, izņemot prezidenta neievēlēšanu.

Taču, lai kā arī būtu, es tomēr aicinu visus klātesošos, visu sabiedrību pret nākamo Valsts prezidentu izturēties ar sapratni un cieņu! Ja reiz pat Ministru kabinetam tiek dotas 100 dienas sevis pierādīšanai, tad prezidentam patiesībā vajadzētu būt vēl vairāk. Neatkarīgi no tā, kurš no kandidātiem tiks ievēlēts – Zatlers, Endziņš vai arī kāds trešais, es aicinu pārlietu nekritizēt un noniecināt Valsts prezidentu, jo, noniecinot prezidentu, mēs noniecināsim savu tautu un valsti. Tātad – ja mēs necienīsim sevi, tad arī citi mūs necienīs.

Es, protams, aicinu balsot par Valdi Zatleru, kurš mani pārliecināja, un es ticu, ka tuvākajā laikā viņš pārliecinās arī to sabiedrības daļu, kura šodien domā citādāk. Rītdiena būs gaišāka!

Paldies. (*Aplausi.*)

Sēdes vadītājs. Debates turpinās deputāts Vladimirs Buzajevs.

V.Buzajevs (PCTVL frakcija).

Cienījamais Prezidij! Godātie kolēģi un viesi! Vakar mēs PCTVL frakcijas telpās tikāmies ar Zatlera kungu, un viņš, sēdēdams starp krievu lingvistiskās kopienas politiskajiem pārstāvjiem, apgalvoja, ka krievu lingvistiskā kopiena Latvijā vispār it kā neeksistē.

Es nodemonstrēju viņam grafiku par demogrāfisko situāciju mūsu valstī. Jūs varbūt jau zināt, ka pirms 1991.gada demogrāfiskie rādītāji Latvijā bija pozitīvi, un tie bija vienādi gan latviešiem, gan krieviem, kas dzīvo Latvijā, gan arī visām citām tautībām. Taču 1991.gadā aina krasi mainījās un tauta sāka izmirt. Tomēr situācija ir tāda, ka nelatvieši izmirst trīs reizes ātrāk nekā latvieši. Tas ir pierādījums gan krievu lingvistiskās kopienas eksistēšanai Latvijā, gan arī valsts attieksmei pret šo

lingvistisko kopienu. Varbūt šie argumenti ārstam ir saprotami. Un līdz ar to es novērtēju abus šos kandidātus no krievu lingvistiskās kopienas viedokļa.

Ko varētu sacīt par Zatleru, kas savā laikā ir parakstījis Tautas partijas dibināšanas dokumentu? Tāpat viņš ir piedalījies arī Latvijas Ārstu biedrības veidošanā tajā laikā, kad Latvijas Ārstu biedrības uzskati bija tādi, kādi tie, teiksim, šodien ir NSS vai citām tamlīdzīgām organizācijām.

Protams, par Endziņu varētu pateikt daudz vairāk. Teiksim, es gribētu nocitēt vienu Satversmes tiesas spriedumu, kas ir velūts tā saucamajai izglītības reformai. Ļoti pārsteidzoša preambula: „Visupirms jāņem vērā tas, ka šo lietu nevar izskatīt atrauti no padomju okupācijas rezultātā izveidojušamies sarežģītās etnodemogrāfiskās situācijas un mērķtiecīgi īstenotā genocīda pret Latvijas tautu. Rezultātā samazinājās latviešu, bet būtiski pieauga cittautiešu skaits un tika izveidots uz segregācijas principa balstīts atsevišķs, paralēls krievvalodīgo skolu tīkls.” Ļoti brīnišķīgs citāts! Un pēc tam būs ļoti grūti balsot arī par Endziņa kungu.

Tas, protams, bija Satversmes tiesas kolektīvs lēmums, un katra konkrētā tiesneša ieguldījumu šajā citātā es nevaru novērtēt, taču ir arī dokuments ar vienpersonisku Endziņa kunga parakstu. Viņš Daudiša kunga vietā parakstīja Latvijas Augstākās padomes lēmumu par Latvijas Republikas pilsoņu tiesību atjaunošanu un naturalizācijas pamatnoteikumiem, kā arī bija darba grupas loceklis, kura izstrādāja šo „brīnišķīgo” 1991.gada 15.oktobra lēmuma projektu, ar kuru sabiedrība tika sadalīta pilsoņos un nepilsoņos. Tas ir Latvijas aparteīda juridiskais pamats.

Līdz ar to, raugoties no krievu kopienas viedokļa, abi kandidāti ir slikti, bet, protams, trešais būs vēl sliktāks. Un sakarā ar to mēs pieņemsim ļoti grūtu lēmumu, par kuru kandidatūru šodien balsot.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Nākamais debatēs runās iekšlietu ministrs Ivars Godmanis.

I.Godmanis (iekšlietu ministrs).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Deputāti! Ministri! Viesi!

Lai ļauts arī man šajā svarīgajā brīdī teikt pāris vārdu no valdības pozīcijām.

Atļaujiet man minēt trīs lietas, par kurām es nevaru šodien nerunāt.

Tā pirmā lieta ir mūsu demokrātijas attīstība. Kur mēs esam šajā brīdī? Mēs vēl arvien esam attīstībā, taču demokrātijas likumi šodien ir gan šeit, Saeimā, gan arī mēs tos redzam ārpus Saeimas. Un tā nav pirmā reize, kad demokrātija izpaužas gan oficiozi, gan arī ārpus oficioziem...

Un šajā ziņā, man šķiet, ārkārtīgi svarīgas ir vairākas lietas.

Pirmā lieta ir tā, ka katram ir savs viedoklis un ka katrs ir tiesīgs šo viedokli paust. Es domāju, ka Latvijā mēs esam šādā līmenī. Mēs to esam sasnieguši pa šiem gadiem, un mēs to esam nodrošinājuši.

Otrā lieta ir tā, ka šie viedokļi ir jāpauž ar atbildību, un šo atbildību nosaka – vismaz deputātiem, ministriem un Valsts prezidentam – mandāts. Tieši šis mandāts ir tas, kurš ir atbildības mērs. Un acīmredzot, pieņemot lēmumus, kas ir balstīti uz šo mandātu, mums būs jāatbild par šiem lēmumiem, taču atbildība mums ir tikai to cilvēku priekšā, kuri mums šo mandātu ir devuši. Vismazākie centieni iespaidoties, vismazākie centieni pakļauties, vismazākie centieni kaut kādā veidā varbūt mazināt savu atbildību kādu citu kritēriju priekšā nav demokrātiski, jo mandāta devēja demokrātija ir tā, kas jums dod tiesības, lai jūs šīs tiesības atbildīgi izmantotu.

Trešā lieta ir tā smalkā, sarkanā līnija, vai ir sašķeltība – vai sabiedrība ir sašķelta, vai tās locekļi cits pret citu ir ārkārtīgi naidīgi un vai tas izpaužas sabiedrībā, vai tas izpaužas parlamentā, vai tas izpaužas kaut kādās citās vietās un formās. Tā ir tāda ļoti plāna, sarkana līnija starp to visu, jo demokrātijā katram ir tiesības paust savu viedokli – gan vairākumam, gan mazākumam.

Vai tas, ka mēs paužam dažādus viedokļus, nozīmē, ka mēs īpaši šķeļamies? Tā ir tā sarkanā līnija, kura ir ļoti uzmanīgi jāievēro, lai nemanipulētu, lai nelietotu to, lai nejauktu šo demokrātijas izpausmes formu... jā, bieži vien, iespējams, ar politiski izdevīgu konjunktūru, populistiski sakot, ka mēs speciāli šķeļam sabiedrību, ka sabiedrība speciāli šķeļas... Taču, ja cilvēki – tie, kuri dod šo mandātu, – to lasa arvien biežāk, tad viņiem šķiet, ka tās sarkanās līnijas vairs nav... Tāpēc, runājot par demokrātijas trešo pusi, ir jāapzinās, ka nu ir pienācis tas brīdis, kad lēmums tiks pieņemts un kad Valsts prezidents tiks ievēlēts.

Un tad šai demokrātijai seko nākamā lieta. Neskatoties ne uz kādām cīņām, neskatoties uz to, kā politiski savā starpā ir cīnījušies gan politiskie spēki, gan partijas, gan sabiedrība, kā mēs to redzējam arī šodien pie Saeimas, iestājas cits – demokrātijas trešais kvalitātes līmenis. Tajā brīdī, kad Valsts prezidents ir ievēlēts, viņš atbilstoši Satversmei ir visas Latvijas tautas Valsts prezidents.

Un tad ir tas nākamais pārbaudes akmens – pieņemt viņu. Arī tiem, kuri nav balsojuši „par” šo kandidātu. Taču tāda ir demokrātijas likumsakarība, un no tās nevar izvairīties nevienā attīstītā demokrātiskā valstī. (Man šķiet, ka nebūtu šeit jāsauc piemērs, kur tas tā notiek.) Kur zaudējušais atzīst, ka uzvarējušais ir tas, kurš ir prezidents. Un tas attiecas ne tikai uz personībām. Tas attiecas arī uz politiskajām organizācijām, partijām.

Un es ceru... es ceru arī uz masu informācijas līdzekļiem, jo pretējā gadījumā šī sarkanā, smalkā līnija, kura ir tā, kas uztur demokrātiju, vienkārši pārvēršas kaut kādā citā kvalitātē, kam ar demokrātiju galīgi nav nekāda sakara.

Un pēdējais. Valdībai ir savi uzdevumi, un valdība ir kritizējama visnotaļ laikam no visiem trijiem demokrātijas lielākajiem balstiem. Mēs te runājam par Valsts prezidentu, Saeimu un valdību, jo tā ir izpildvara, un valdībai ir savi uzdevumi. Valdībai tie ir jāveic. Ja valdība tos neveic, tad Saeimai ir tiesības rosināt deputātus mainīt valdību. Tā ir demokrātiska forma, un tā ir pieņemama. Savukārt valdība cenšas darīt tā, lai tai būtu Saeimas uzticība, un, lai arī kāda šeit būtu pretruna, šī pretruna tomēr ir demokrātiska. Tā ir Saeimas uzraudzība un valdības darbs.

Ja mēs runājam par Valsts prezidentu, tad mums vienmēr būs jādomā tādās kategorijās, ka mēs pamazām šo sarkano, smalko līniju sākam bīdīt tajā virzienā, kur

obligāti ir jābūt maksimālai pretrunai vai pretnostatījumam starp Valsts prezidentu, Saeimu un valdību... Nē! Neapšaubāmi, attīstība notiek caur pretrunām. Attīstība ir pretstatu cīņa! To nosaka dialektika. Taču, ja mēs *a priori* uzskatām, ka tieši šī pretstāvēšana, šī savstarpējā cīņa var pārsniegt šo plāno, sarkano līniju... To pieļaudami, mēs nevis attīstīsim demokrātiju, ko esam tik smagi darījuši šos divdesmit gadus, bet to acīmredzot vienkārši mazināsim.

Un pēdējais. Es tiešām aicinu padomāt par stundu pēc tam, kad būs ievēlēts Valsts prezidents. Es ceru, ka Saeimas deputāti to izdarīs. Es tiešām sapņoju par to. Un es arī domāju, ka tas dos šo signālu, ka cilvēks, kuram ir šis mandāts... Viņam jau ir šis mandāts, ko faktiski jau dod gan visa Saeima, gan arī sabiedrība.

Protams, par prezidentu nepiedzimst. Par prezidentu kļūst. Prezidents sevi pierāda pats ar savu darbu. Tā ir atsevišķa funkcija! Un šeit nebūs vienkārši tikai ārpolitiskais komponents, kā bieži vien te sāka teikt, ka vienīgā funkcija ir pārstāvēt ārpolitiku. Galīgi nē! Tur būs gan iekšpolitiskais, gan morālais, ētiskais, gan sabiedriskais, gan – es pat nešaubos par to! – arī tīri cilvēciskais komponents. Taču tās ir tikai atsevišķas mūsu demokrātijas sastāvdaļas. Valsts! Un viņš ir tiesīgs! Tiesīgs ieņemt nopietnu vietu mūsu demokrātiskajā sistēmā, nebūt neapkarojot pirmos divus.

Taču attiecībā uz kandidatūrām es pateikšu tikai vienu: tie cilvēki, kuri ir apdomājuši savu pretendēšanu uz Valsts prezidenta amatu... Un arī man bija tāda iespēja kādu brīdi par to padomāt. Un arī es zinu. Tāpat kā citi tie cilvēki, kuri ir atsaukuši savu kandidatūru.

Zināmā mērā, domājot par to visu, mums ir jāsaka tā: ja mēs paskatāmies atpakaļ, teiksim, 17 vai 20 gadus, tad jāsecina, ka lielākā daļa no mums ir gan ar plusiem, gan ar mīnusiem, gan ar smagām kļūdām. Es domāju, ka ar dažādiem panākumiem mēs esam mēģinājuši šo valsti veidot un būvēt – gan demokrātiju, gan saimniecību, gan arī pārējās sfēras. Jautājums ir tikai tāds: ko mūsu darbs ir atstājis? Tas ir atstājis gan mīnusus, gan plusus. Tas ir atstājis gan rētas, gan arī panākumus. Un tāpēc man ir dziļa pārlicība, ka Valsts prezidenta kandidatūrai ir jābūt vienam no galvenajiem komponentiem – tai jāsaturs sevī cerība. Diemžēl jāsaka tā: tiem cilvēkiem, kuri ir daudz darījuši gan laba, gan diemžēl arī kļūdījušies, viņiem ir grūtāk modināt cerību cilvēkos nekā tiem cilvēkiem, kuri nāk. Un tāpēc ir šī sabiedrības prasība pēc nepolitiskiem cilvēkiem – pēc tādiem, kas nav bijuši partijā, tādiem, kas nav darbojušies partijās, valdībās vai Saeimā.

Šī cerība ir tā, ko, es ceru, nesīs Valsts prezidents. Man personīgi un arī mūsu partijām, valdību veidojošajām partijām, ir dziļa pārlicība, tāpēc mēs bijām spējīgi vispār vienoties. Ar saviem mandātiem... jā, nākamajās vēlēšanās mēs ar saviem mandātiem atbildam par savu izvēli. Bet cerības... izsakām visu cieņu Endziņa kungam, mūsu kopējo cīņu dalībniekam, bet cerības saistās jau ar jaunu, enerģisku cilvēku. Tāpēc es ceru, ka šīs tīri cilvēciskās īpašības – jaunība, enerģiskums – būs galvenais šīs cerības komponents. Un es novēlu, lai tā tiktu pilnībā izmantota, Valdim Zatleram kļūstot par Valsts prezidentu.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates turpinās deputāts Andris Bērziņš no Latvijas Pirmās partijas un partijas „Latvijas Ceļš” frakcijas.

A.Bērziņš (LPP/LC frakcija).

Godātais Saeimas priekšsēdētāj! Godājamais Ministru prezident! Ministri! Kolēģi! Viesi!

Šodien mums ir ļoti atbildīga un valstiska izšķiršanās. Mēs esam – pirmo reizi pēc jaunā likuma spēkā stāšanās – astoņas dienas diskutējuši un debatējuši par kandidātiem. Mums ir bijis laiks apdomāties, un vairs nav iespējama tāda situācija, kāda bija iepriekšējā reizē, kad kāds stundu pirms balsošanas kādu no kaut kurienes izved laukā un noliek Saeimas deputātiem priekšā balsošanai.

Mums ir bijuši pieci ļoti cienjami kandidāti. Divus no viņiem mēs šodien redzam šeit, Saeimas Sēžu zālē. Arī pārējie trīs ir cienīgi... būtu bijuši cienīgi stāvēt šeit, Saeimas tribīnē. Diemžēl tā politika ir tāda, kāda tā ir. Un es uzskatu par savu pienākumu viņus pieminēt: tie ir Māris Riekstiņš, Sandra Kalniete un, protams, mūsu kandidāte Karina Pētersone.

Šodien mums ir tā lielā izšķiršanās – jāizšķiras, par ko balsot. Es, kolēģi, aicinu balsot par Valdi Zatleru. Un manas izšķiršanās galvenais motīvs ir tas, ka Valdis Zatlers ir cilvēks, kas mīl citus cilvēkus. Par labu ārstu nevar kļūt, nemīlot cilvēkus. Es tiešām ticu, ka Valdis Zatlers būs neatkarīgs Valsts prezidents, kurš nepakļausies, nestaigās kāda atsevišķa politiskā spēka pavadā, bet mēģinās saprātīgi līdzsvarot varu, līdzsvarot politisko spēku vēlmes un intereses. Es ticu, ka mēs pēc kāda pavisam neilga laika varēsim lepoties ar savu Valsts prezidentu.

Es aicinu balsot par Valdi Zatleru.

Sēdes vadītājs. Debates turpinās deputāte Sandra Kalniete.

S.Kalniete (frakcija „Jaunais laiks”).

Godātais priekšsēdētāja kungs! Godātie kolēģi! Godātie Valsts prezidenta amata kandidāti!

Es vēlos dot novēlējumu tam Valsts prezidentam, kuru mēs šodien ievēlēsīm, neatkarīgi no tā, vai tas būs Valdis Zalters vai Aivars Endziņš.

Es savu izvēli esmu izdarījusi. Jūs visi zināt, ka es balsošu par Aivaru Endziņu. Taču neatkarīgi no tā, kuru ievēlēs, es gribu teikt, ka Valsts prezidents ir valsts simbols. Tajā brīdī šis cilvēks nostāsies vienas milzīgas piramīdas pašā virsotnē. Šī piramīda ir Latvijas valsts. Rainim ir brīnišķīgs un arī ļoti skumjš dzejolis „Kalnā kāpējs”: „Tu kļūsi vientulīgāks gads pēc gada...” Tas ir Valsts prezidenta liktenis – būt pilnīgi vienam šajā varas virsotnē. Ne padomnieki, pat ne ģimenes locekļi – neviens šo vientulību nevar kļiedēt. Pat tas viedoklis, kas dienesta uzziņas veidā tiek nolikts uz Valsts prezidenta galda, viņam ir daudzkārt, daudzkārt domās jāpārcilā, jo tikai un vienīgi viņš pats atbild par saviem lēmumiem.

Es novēlu abiem, Aivaram Endziņam un Valdim Zatleram, vienmēr apzināties, ka visa tauta jūs vērtēs – taisnīgi, netaisnīgi. Apzināties, ka jūs nesīsiet Latvijas vārdu pasaulē. Un apzināties, ka jums ir jāatbild arī Visaugstā priekšā par to, cik godprātīgi un atbilstīgi savām spējām vai pāri savām spējām jūs šo ārkārtīgi smago nastu turpmākos četrus gadus spēsiet nest.

Lai Dievs jums stāv klāt!

Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates slēdzu. Par vēlēšanu procedūru balsu skaitītāju vārdā ziņos deputāts Pēteris Tabūns. (*No zāles dep. J.Urbanovičs: „Balsosim atklāti, paceļot roku!”*)

P.Tabūns (TB/LNNK frakcija).

Labdien, cienījamie kolēģi! Es lūdzu uzmanīgi ieklausīties manis sacītajā. Kad sāksies balsošanas process, lūdzu, esiet īpaši disciplinēti! Pa vienam pēc komisijas uzaicinājuma nāciet Balsošanas zālē, paņemiet biļetenu, aizzīmogotu aploksni, ieejiet noteikti balsošanas kabīnē, lai izdarītu attiecīgo atzīmi, un pēc tam iemetiet šo aploksni balsošanas urnā.

Par biļetenu aizpildīšanas kārtību. Tas ir īpaši svarīgi, jo kļūdas allaž, katrā vēlēšanu reizē, ir pieļautas. Atgādināšu, ka pēdējā reizē – tad, kad balsojām par tiesībsargu, – 10 deputāti kļūdījās. Pats galvenais, kas ir jāievēro un par ko gribu brīdināt, ir tas, ka ir jāizsaka attieksme pret abiem kandidātiem, izdarot atzīmi – krustiņu – rombiņā pretī viena vai otra kandidāta vārdam. Tātad – vai nu „par”, vai „pret”. Piemērs: ja izdarīsiet tikai atzīmi „par”, biļetens būs nederīgs. Lūk! Esiet uzmanīgi! Par pārējām kļūdām, kuras tiek pieļautas, nerunāšu, jo tas, kā mēdz sacīt, tikai sajauks galvu.

Komisijas locekļus lūdzu doties uz Balsošanas zāli, lai varētu veikt balsošanas procedūru!

Paldies.

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi! Atsākoties sēdei, jūs tiksiet zālē aicināti ar zvana signālu.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 9.Saeimas priekšsēdētājs

Indulis Emsis.

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi! Lūdzu, ieņemiet vietas Saeimas Sēžu zālē!

Turpinām darbu. Balsu skaitītāju vārdā – deputāts Pēteris Tabūns.

P.Tabūns (TB/LNNK frakcija).

Cienījamie kolēģi! Saeimas balsu skaitītāju sēdes protokols Nr.13 – par balsošanas rezultātiem, ievēlot Valsts prezidentu.

2007.gada 31.maijā Rīgā, Saeimas namā, vēlēšanu zīme Nr.11.

Kopumā izgatavotas 120 vēlēšanu zīmes.

Deputātiem izsniegtas 98 vēlēšanu zīmes.

Sabojātu un nomainītu – nav.

Dzēstas atlikušās 22 vēlēšanu zīmes.

No vēlēšanu kastes izņemtas 98 vēlēšanu zīmes.

Par derīgām atzītas visas 98 vēlēšanu zīmes.

Par nederīgu nav atzīta neviena.

Pret visiem kandidātiem balsots vienā vēlēšanu zīmē.

Par kandidātiem nodotās balsis:

Valdis Zatlers – 58... (*Aplausi.*)

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi, ļaujiet nolasīt pilnu protokola tekstu!

P.Tabūns. Cienījamie kolēģi! Pabeigšu protokola lasīšanu.

Pret – 40 balsis.

Aivars Endziņš: par – 39, pret – 59.

Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 26.pantu par Valsts prezidentu ievēlēts Valdis Zatlers.

(*Aplausi.*)

Sēdes vadītājs. Aicinām zālē Valdi Zatleru, kurš ievēlēts par Valsts prezidentu.

(*Aplausi.*)

Vārds Valdim Zatleram.

V.Zatlers (jaunievēlētais Valsts prezidents).

Augsti godājamā tauta! Mani augsti godājamie tautas pārstāvji!

Es jums pateicos par uzticību, kas uzliek man pienākumus – pienākumus kalpot valstij pēc savas labākās sirdsapziņas.

Mēs atrodamies tādā mirklī, kad ir jāpadomā par divām vērtībām – par ideāliem un par mērķiem. Mums ir jāatceras sava vēsture: kad ideāli ir bijuši vienoti ar mērķiem, mēs esam panākuši ļoti daudz. Mēs esam panākuši savas valsts atjaunošanu.

Šobrīd liekas, ka ir palikuši tikai mērķi. Un, ja mērķi paliek bez ideāliem, tie šķel mūsu sabiedrību.

Mans uzdevums būtu, lai ideāli atkal vienotos ar mērķiem un mūsu valsts uzplauktu.

Es nobeigšu ar pārfrāzētiem mūsu rakstnieka Blaumaņa vārdiem: „Mans gods – manas tautas gods.”

Dievs, svētī Latviju!

(Aplausi.)

Sēdes vadītājs. Apsveicam Valdi Zatleru, kurš ir ievēlēts par Latvijas Valsts prezidentu!

Pārtraukums līdz pulksten 12.00.

Latvijas Republikas 9.Saeimas

ārkārtas sesijas otrā sēde

2007.gada 8.jūlijā

Sēdi vada Latvijas Republikas 9.Saeimas priekšsēdētājs

Indulis Emsis.

<http://www.saeima.lv/steno/Saeima9/070708/st070708.htm>

Sēdes vadītājs. Godātie deputāti! Ekselences! Dāmas un kungi!

Saeimas ārkārtas svinīgo sēdi, kas veltīta Valsts prezidenta inaugurācijai, pasludinu par atklātu.

Saeimas kārtība, Satversmes 40.pants paredz, ka Valsts prezidents, uzņemoties amata pienākumus, Saeimas sēdē dod svinīgo solījumu.

Aicinu Sēžu zālē Valsts prezidentu Valdi Zatleru dot svinīgo solījumu.

V.Zatlers (Valsts prezidents).

Es zvēru, ka viss mans darbs būs veltīts Latvijas tautas labumam. Es darīšu visu, kas stāvēs manos spēkos, lai sekmētu Latvijas valsts un tās iedzīvotāju labklājību. Es turēšu svētus un ievērošu Latvijas Satversmi un valsts likumus. Pret visiem es izturēšos taisni un savus pienākumus izpildīšu pēc labākās apziņas.

Sēdes vadītājs. Godātais Zatlera kungs! Lūdzu, parakstiet svinīgā solījuma tekstu!

Valsts prezidenta svinīgā solījuma teksts tiks nodots glabāšanai Valsts arhīvā.

Godātais Zatlera kungs! Lūdzu, ieņemiet Valsts prezidenta vietu Saeimas zālē!

(Šķan valsts himna.)

Godātais Prezidenta kungs! Aicinu jūs teikt uzrunu!

(Aplausi.)

V.Zatlers (Latvijas Valsts prezidents).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj!

Cienījamās deputātes un godājamie deputāti!

Ekselences!

Klātesošie un Latvijas tauta!

Man ir tas gods šodien kā Valsts prezidentam pirmoreiz jūs uzrunāt no Saeimas tribīnes.

Kā Latvijas pilsonis es vēlos pateikties visu pēdējo sasaukumu Saeimām, prezidentam Guntim Ulmanim, prezidentei Vairai Vīķei-Freibergai, visai Latvijas sabiedrībai par darbu, atjaunojot un stiprinot mūsu valsti – Latviju!

Pirms 38 dienām no šīs tribīnes jau teicu – ceļā uz mērķiem nedrīkst pazaudēt ideālus.

Brīva Latvijas valsts un tās valstiskā neatkarība vienmēr ir bijusi un būs mūsu tautas mērķis un lielākā vērtība. Vērtība, kura iemieso tautas ilgu gadu centienus un demokrātijas principus.

Tā ir vērtība, pret kuru jāizturas ar lielu atbildību. Gan politiķiem, gan sabiedrībai. Politiski – ar saviem lēmumiem, sabiedrībai – ar savu līdzdalību. Un visiem kopā – ar savu darbu – savā, savas ģimenes un savas valsts labā.

Savā līdzšinējā – ārsta darbā vienmēr esmu strādājis ar lielu atbildību. Un atbildība ir tā, ko pirmo esmu ielicis arī savā Valsts prezidenta ceļasomā.

Atbildību kā neapstrīdamu vērtību es vēlētos redzēt katrā valsts institūcijā, nevalstiskajā organizācijā, uzņēmumā, katra cilvēka dzīvē.

Mana – Valsts prezidenta – atbildība ir būt neatkarīgam no politiskajām partijām. Turpināt iepriekšējo prezidentu veiksmīgi nodrošināto līdzsvaru starp Valsts prezidenta institūtu, Saeimu un valdību.

Mana – Valsts prezidenta – atbildība ir vienot un saliedēt sabiedrību.

Šobrīd varam teikt, ka mums Latvijā ir izveidojusies pilsoniska sabiedrība. Latvijā kopā veiksmīgi strādā dažādu tautību cilvēki un sadzīvo dažādas reliģiskās konfesijas. Tas neapšaubāmi ir liels mūsu valsts sasniegums un vērtība.

Vienlaikus sabiedrībā dažkārt vērojama neiecietība un necieņa pret pretējiem viedokļiem. Pat vienkāršos jautājumos. Tas gluži kā neārstēts augonis rada drudzi

mūsu sabiedrībā. Karo dažādu uzskatu pārstāvji, nespējot un pat nevēloties veidot cilvēka cieņu neaizskarošu dialogu.

Ir būtiski, lai sabiedrībā izskanētu dažādi viedokļi, taču uzskatu dažādībai jābūt tai, kas veicina izsvērtu lēmumu pieņemšanu.

Mēs esam ekonomiski augoša valsts. Tautas labklājība no tālas vīzijas pārtop par sasniedzamu mērķi. Taču tikai labklājība vien ne cilvēku, ne sabiedrību nedarīs laimīgu. To var panākt tikai tad, ja visi Latvijas ļaudis atbildīgi iesaistās valsts dzīvē. Darboties un nevis cīnīties ir mūsu kopējais uzdevums. Labklājībā valsts ir tikai ietvars, kurā katram ir iespējas sasniegt savus mērķus un būt drošam par savu, savu bērnu un mazbērnu nākotni.

Mana – Valsts prezidenta – atbildība ir turpināt un attīstīt Latvijas ārpolitikas kursu.

Latvijas valsts sasniegumus raksturo tas, ka mēs pirmo reizi Latvijas valsts vēsturē varam justies droši un dalība Eiropas Savienībā vairs nav tikai ārpolitika.

Mums ir jābūt un jāturpina būt uzticamiem sabiedrotajiem. Jāveicina transatlantiskais dialogs. Eiropas Savienībā mums ar aktīvu darbu jāapliecina, ka esam atbildīgi partneri. Stipra Eiropas Savienība un NATO ir Latvijas labklājības un drošības garantants.

Mums augstu godā jātur Baltijas valstu vienotība. Tie ir mūsu tuvākie draugi un sabiedrotie.

Ar citām kaimiņvalstīm uzturēsim konstruktīvu dialogu un attīstīsim sadarbību, jo mēs visi kopā esam atbildīgi par šī reģiona ilgtspējīgu attīstību.

Ārpolitika pieprasa izsvērtus un atbildīgus iekšpolitiskos lēmumus, jo bez tiem nav iespējama veiksmīga sadarbība ar tuvākiem un tālākiem partneriem.

Godātie klātesošie! Latvijas tauta!

Mans ideāls un mērķis ir laimīga un lepna Latvijas tauta.

Dievs, svētī Latviju!

(Aplausi.)

Sēdes vadītājs. Latvijas Republikas Saeimas vārdā sveicu jūs, Zatlera kungs, ar stāšanās šajā godpilnajā un atbildīgajā amatā! Vēlu jums un jūsu ģimenei veiksmi un izturību un ceru uz konstruktīvu Saeimas un Valsts prezidenta institūciju sadarbību!

(Aplausi.)

Saeimas ārkārtas sesijas svinīgo sēdi pasludinu par slēgtu.